

Vlak voor de oogst nog aand

• EINDREDACTIE : PETER KNIPPELS, BLOEMBOLLENKEURINGSDIENST
 • FOTOS : BKD

De rooiperiode van de voorjaarsbloeiende bolgewassen is aanstaande. Na het rooien zal de aandacht gevestigd moeten zijn op aandoeningen en afwijkingen die te zien zijn op de droge bol en knol. Toch vragen de te velde staande partijen ook nog de nodige zorg. Die staan in deze aflevering van Ziek en zeer centraal. Daarnaast aandacht voor kennisbevorderende activiteiten van BKD Services.

Krokusknolaaltje en destructoraaltje

Aphelenchoides subtenuis ofwel het krokusknolaaltje, en Ditylenchus destructor, het destructoraaltje, kunnen zich al heel vroeg in gerooide partijen krokus manifesteren. In Allium geldt dat alleen voor het krokusknolaaltje. Beoordeling spoedig na rooien kan vaak al uitsluitsel geven of de partij is aangetast door een van beide aaltjes. In een vroegtijdig stadium is een roze tot lichtbruine verkleuring te zien die vanuit de bolbodem (in eerste instantie onderhuids) naar boven trekt. Heel licht aansnijden geeft in het onderliggend weefsel een donkerder en later een donkerbruine verkleuring te zien. Vanuit de knol- of bolbodem zal de aantasting verder naar het omliggende weefsel uitstralen. Later in het seizoen is sprake van wat ingevallen en necrotisch weefsel.

Een vroegtijdige beoordeling is noodzakelijk, omdat passende maatregelen binnen maximaal 10 dagen na het rooien moeten worden toegepast.

Toepassing na deze periode geeft onvoldoende doding van aaltjes en is dus niet toereikend. Als een aantasting van krokusknolaaltje in een partij krokus wordt geconstateerd dient voorafgaand door een bewaring bij 25-30°C, een warmwaterbehandeling van 4 uur 43,5°C binnen 10 dagen na rooien plaats te vinden. Voor Allium geldt een behandeling van een tot zes weken voorwarme bij 30°C, 24 uur voorweken (advies), gevolgd door een warmwaterbehandeling van 4 uur 43,5°C.

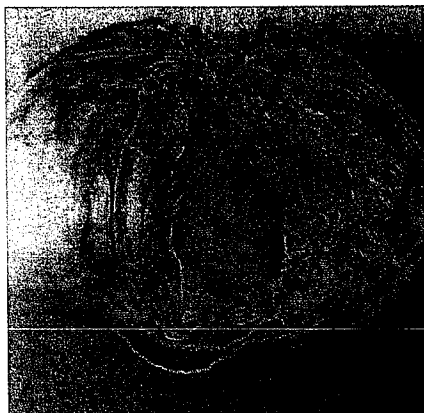
Krokusknolaaltje kan voorkomen in meer bloembolgewassen, zoals Allium, krokus en narcis. Als deze gewassen in rotatie op hetzelfde perceel worden geteeld, dan bestaat de kans op besmetting van het ene gewas op het andere. Besmetting kan plaatsvinden via besmette plantenresten die in de grond achterblijven, zo blijkt uit ervaringen van de BKD.

Tulp: Colletotrichum acutatum

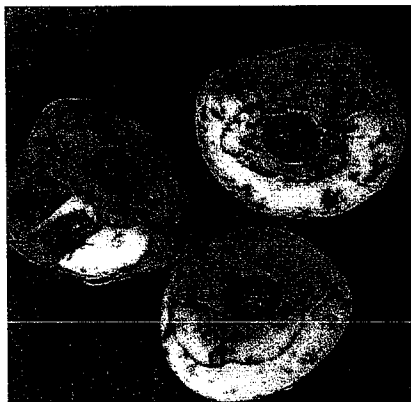

Bollen van 'Banja Luka' met Colletotrichum acutatum

Colletotrichum acutatum is een schimmel die in verschillende gewassen kan voorkomen. Zo is het bekend dat deze kan voorkomen bij aardbeienplanten. Ook komt de schimmel voor bij tulpen. Op de buitenzijde van de bol vormt het schimmel een oranje tot roze gekleurde schimmelpuis. Startend met een klein vlekje kan een aantasting zich uitbreiden over de gehele bol en is deze ten dode opgeschreven. Tot een aantal jaren geleden was alleen een aantal vondsten bekend bij de cultivar 'Giuseppe Verdi'. In de afgelopen jaren heeft de BKD deze schimmel ook aangetroffen op bollen van de cultivars 'Heart's Delight' en 'Banja Luka'. Het gaat om incidentele vondsten. De oorzaak van een aantasting, maar ook de wijze van bestrijding ervan, zijn op dit moment niet bekend.

Krokusknolaaltje in Allium 'Purple'

Krokusknolaaltje in 'Remembrance'

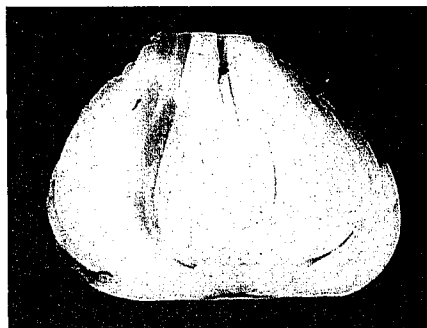
acht voor veldgewas

Tulp: rooitijdstip en zuur

Zuur (*Fusarium oxysporum*) is de laatste jaren een van de grootste problemen in de tulpenteelt. Voornamelijk in de eerste weken na het rooien ontstaan kleine, donkeromrande ingezonken plekken, die zich tijdens de bewaring zeer snel uitbreiden. Het voor zuur karakteristieke witroze schimmelpluis kan dan massaal voorkomen. Ook de ietwat weëge, zure lucht is kenmerkend. Zure bollen produceren veel ethyleen waardoor een hoge mate van ventilatie noodzakelijk is teneinde problemen verder in de keten, zoals kernrot, bloemverdroging en gommen, te voorkomen. Eén van de belangrijkste maatregelen om zuur in partijen te voorkomen is het juiste rooitijdstip. Als tulpen beginnen te kleuren is het rooitijdstip aangebroken. Te vroeg of te laat rooien verhoogt de kans op aantasting door zuur in hoge mate. Na het rooien de geogste bollen zo snel mogelijk drogen en zorgdragen voor voldoende ventilatie.

Zuur in 'World Expression'

Geelziek in hyacint

Hyacint: grijsvirus en geelziek

Partijen gehold/gesneden zijn de partijen die het langst op het veld blijven staan. Ook als de oudere jaargangen worden gerooid, is het nodig om deze partijen na te lopen op onder meer grijsvirus, en te spuiten tegen luizen. Doe dit tot het moment van rooien. Geelziek (*Xanthomonas hyacinthi*) is een van de meest gevreesde bacterie-aantastingen in bloembollentelend Nederland. 'Spetterzwart', 'zwartrand' en 'zakkers' zijn een gruwel voor elke hyacintenteler. Wekelijkse controle van de te velde staande gewassen blijft te allen tijde noodzakelijk. Houdt als een kraam besmet is ook rekening met buurmans kraam. Draag zorg voor een adequate bestrijding of ga over tot tijdig rooien.

Cursussen inspectietechniek droge bollen en knollen voorjaarsbloeiers

In juli organiseert BKD Services een aantal cursussen inspectietechniek van droge bollen en knollen. Centraal staan de ziektebeelden van een breed scala aan voorjaarsbloeiende gewassen. De verschillende cursussen zijn bij uitstek geschikt voor (tijdelijke) medewerkers van bloembollenexport bedrijven en agrarische uitzendbureaus.

1. Inspectietechniek hoofdgewassen

Uitgebreid wordt ingegaan op het herkennen en benoemen van ziektebeelden in de droge bollen van zes hoofdgewassen: tulp, narcis, hyacint, krokus, iris en Allium. Als ondersteuning voor deze cursus wordt een informatiemap met kleurenfoto's en beschrijving van de ziektebeelden verstrekt. Deze kan als naslagwerk gebruikt worden tijdens de werkzaamheden later in het seizoen. De cursussen vinden plaats bij de BKD te Lisse op woensdag 13 juli, donderdag 14 juli en vrijdag 15 juli van 8.30 tot 12.00. Het is ook mogelijk om deze cursus op andere data en/of locaties te geven.

2. Inspectietechniek 25 bol- en knolgewassen

Herkennen en benoemen van ziektebeelden in een breed scala van hoofd- en bijzondere gewassen, te weten tulp, narcis, hyacint, krokus, iris, Allium, Anemone, Camassia, Chionodoxa, Colchicum, Cyranthus, Eranthis, Erythronium, fresia, Fritillaria, Galanthus, Hyacinthoides, Hymenocallis (syn. Ismene), Leucojum, Muscari, Oxalis, Puschkinia, Scilla, Sternbergia en Tritileia. Tijdens deze cursus wordt een informatiemap uitgereikt met kleurenfoto's.

De cursus vindt plaats bij de BKD te Lisse op donderdag 14 juli van 13.00 tot 17.00. Het is ook mogelijk om deze cursus op andere data en/of locaties te geven.

Cursuskosten en subsidie De cursussen voldoen aan de voorwaarden van COLLAND (voorheen Stosas). Indien u bent aangesloten bij een CAO binnen de land- of tuinbouw komt u in aanmerking voor een vergoeding en is deze cursus voor u zonder kosten. De voorwaarden van COLLAND vindt u op de achterzijde. De kosten voor beide cursussen bedragen € 125,- (excl. BTW) per cursist.

Informatie BKD services is flexibel met de locatie en cursustijden. Daarbij kunt u denken aan een in-company cursus eventueel met cursisten van bedrijven bij u in de buurt. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Martien Geerlings: 0252-433067 of Dirk Frijlink: 0252-433060. U kunt zich telefonisch of via www.bkdservices.nl opgeven.